

## Ressenyes

### El Petit Príncep

Joann Sfar, Antoine de Saint-Exupéry  
Salamandra Ed.

112 pàgines, color, cartoné  
19,00€



El llibre el vaig llegir quan era menut i he de confessar que no em va agradar massa. Em sembla que és una d'aquelles obres que agraden més els adults que els infants, potser per ser massa poètic, qui sap. En tot cas, aquesta adaptació en còmic he de dir que sí que m'ha agradat. El fet és que puc imaginar pocs autors millors que Joann Sfar per dur-la a terme, i amb això estic segur que molta gent hi estarà d'acord. La interpretació gràfica que fa amb el seu estil encaixa dins allò naïf i líric sense arribar a caure mai en la temptació d'allò coent.

De tota manera, estem davant una obra que, al contrari de la meva opinió sobre el relat original, està destinada a un públic infantil. Això suposa que Sfar ha vist limitada la seva tendència artística, diguem-ne, llibertària sobre tot quant a l'apartat gràfic. Això resulta especialment evident si ens fixem en la rígida composició de pàgina, basada en una quadrícula de dos per tres. De tota manera, això no afecta a les dots de seducció d'un Sfar que em sembla que es troba com peix a l'aigua en un relat tan delirant com aquest.

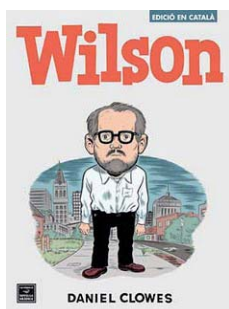
En fi, no sé si agradarà a les xiquetes i els xiquets d'avui dia, però jo he gaudit llegint-lo i he de dir que la qualitat de l'edició paga la pena. Tant de bo puguem llegir més i millors còmics d'aquest autor en català.

Marc Pastor i Sanz (Per Tutatis!)

### Wilson

Daniel Clowes  
La Cúpula

84 pàgines, color, cartoné  
17,90 €



**1** L'aparició d'una novetat en llengua catalana (i parlem, és clar, de còmics) sempre és motiu d'alegria. Si, a més, hi sumem el fet que es tracta de l'obra d'un autor reconegut internacionalment, com és Daniel Clowes, l'alegria és doble (i que consti que amb aquest comentari no menyspreo, ni molt menys, les obres dels autors de casa, però per tenir una oferta de còmics "normal" en la nostra llengua els grans noms també hi han de ser presents). És el cas que ens ocupa amb Wilson, la darrera obra de Daniel Clowes, autor de, per exemple, Món fantasmal, que també podem llegir en català. A més d'aquesta doble alegria, en aquest cas s'ha produït un fenomen curiós: els lectors de còmic en català hem pogut gaudir de la seva

lectura abans que els lectors en llengua espanyola. No es tracta d'un cas aïllat (recordem, per exemple, la publicació de Musculman només en català per part de Glénat), però sí és poc habitual i paga la pena remarcar-ho.

Amb Wilson ens trobem amb un còmic a mig camí entre la biografia (llegim la vida d'aquest personatge) i les tires de premsa. Per estructura, Clowes segueix aquest darrer esquema i ens presenta diferents aspectes de la vida (passat i present del personatge) en històries que es desenvolupen en una sola pàgina. L'aparent inconexió entre les històries és només això, aparent, perquè podem resseguir un fil conductor entre les vinyetes, que no és altra que la vida del personatge protagonista. D'aquesta manera assistim a l'obra i miracles d'en Wilson, un home "odiós amb un gran cor, un solter trist i solitari, un pare i marit devot, un idiota, un sociòpata, un fantasma il·lús, una flor delicada", com resa la contraportada. En Wilson és tot això i molt més i en Daniel Clowes ens el presenta jugant amb els colors, el traç del llapis i el grafisme de les vinyetes que adapta a la situació viscuda pel personatge (argumentalment, però també reflectint el seu estat interior). Cada història és com una píndola que ens acosta les manies, les fòbies i les dèries d'en Wilson i la suma de totes elles crea el seu retrat. Frases punyents i moments surrealistes (si els llegim des de la nostra realitat i no els veiem des del punt de vista del personatge) conformen aquest mosaic.

Pel que fa a l'edició, la Cúpula ens presenta un tom cuidat, amb una mida més gran del que és habitual, i un paper que va d'allò més bé per als colors utilitzats pel dibuixant. Si el trobeu a la vostra llibreria, agafeu-lo i doneu-hi un cop d'ull. Segur que no us deixarà indiferents.

Emili Samper [Nightwing80]

**2** El que pot fer que la vida sigui espantosa no és viure a la ciutat, al camp, al poble o a la urbanització. Tots aquests són ecosistemes que tenen les seves particularitats positives o negatives i sempre subjectives, i ho demostra el fet que puguem trobar tanta gent que gaudeix al límit la vida de poble com la que en fuig com de la por. Per sort, tenim una certa capacitat de reubicació i podem arribar a situar-nos en un indret que sigui del nostre gust, no tant com a paisatge sinó com a ambient vital. Però no hem d'oblidar que som una societat sedentària i no només ho demostra la nostra capacitat d'incrementar el nostre sobrepès de forma proporcional a la nostra mandra, sinó també la negació d'un bon grapat d'éssers humans a fer res per canviar allò de la seva vida que no li agrada o que li fa mal.

Per qualche motiu, l'increment de comoditats materials ha dut a una diversificació dels malestors, així com la incorporació d'un flotó de patologies mentals que possiblement els nostres avantpassats els pagesos no tengueren ocasió de conèixer. Les ciutats, i sobretot els suburbis, allotgen una considerable quantitat de persones tocades en diferent grau per la terrible solitud i els seus efectes secundaris més nocius. Als EUA, els suburbis i els seus habitants ja fa dècades que són font d'inspiració per a productes de ficció de temàtica una mica recercada, com Poltergeist (1982, Tobe Hooper). En còmic

tenim un mestre en l'anàlisi de la població dels suburbis nord-americans, com a paradigma de la perversió de la vida urbanita i post-moderna. Com si es tractàs d'una fixació mental, Daniel Clowes ha dedicat la seva destresa intel·lectual i gràfica a retratar una vegada i una altra els éssers humans totalment desnaturalitzats, aïllats i desquiciats que habiten les fredes casetes dels extraradis i passen la seva ombra pels carrers despersonalitzats, rectilinis i desangelats dels neoravals que no han estat a l'altura de les expectatives.

El que fa admirable el treball de Clowes és que no utilitza el recurs fàcil del psicòpata o el friqui d'enciclopèdia. Per fer la seva dissecció humana empra gent normal i corrent, que no ha tingut grans problemes i que tampoc no fa grans desastres, i la busca per fer-nos beure un nèctar agre dolç (més agre que res), i fer-nos compadir i enrabiari a parts iguals amb les estupideses concentrades dels seus personatges.

La darrera obra de Clowes editada a Espanya de moment només ha sortit en català, en una preciosa edició en tapa dura que ha tret La Cúpula. Com és de suposar, dels centenars de milions d'euros que a Catalunya i a les Illes Balears es destinen a subvencionar les publicacions en català, no hi ha mai ni un cèntim per a l'edició i difusió de còmics no institucionals. Així, com a gesta empresarial silenciosa, aquest tebeo s'ha incorporat a les llibreries especialitzades esperant arribar al públic.

Wilson, a més de ser el nom del còmic, és el protagonista de la història. Com no pot ser d'altra forma, aparentment és un home normal, solitari i una mica angulós de caràcter, que intenta ser amable amb els veïnats però no se'n surt. Poc a poc, però, anirem aprofundint en la seva personalitat i en el seu passat i present, a mesura que es vagin reincorporant les peces que s'havien separat de la seva vida: la seva antiga parella i la filla que tengueren en comú.

Clowes construeix la història de forma fragmentada, com ja va fer a l'excel·lent Ice Haven, amb historietes curtes, algunes d'elles simples gags, que pareixen tenir entitat de forma aïllada però que van encaixant amb un petit esforç i voluntat del lector. I ho fa canviant d'estil gràfic, des d'un cert realisme fins a la més grotesca caricatura, però capgirant les convencions: com més graciós és el dibuix, més dur és el que conta, i viceversa.

Una gran obra d'un gran autor, que es mereix molt més èxit del que tindrà per format i llengua.

Jaume Salvà i Lara

**3** Em pense que molts de vosaltres estareu d'acord si afirmo que "Wilson" és la novetat de l'any quant a còmic en català. De motius per sostenir-ho (a banda d'aquesta tercera ressenya) en sobren. No només estem davant una obra de recent aparició d'un dels millors comicaires del nostre temps, sinó que a més aquesta ha estat publicada únicament en llengua catalana (suposem que per ara) amb una cura comparable a la de l'original americà, i fins i tot a un preu molt raonable. Tenint en compte experiències passades, les coses no es podien haver fet millor ni des del punt de vista comercial ni des del punt de vista de la cultura catalana. En aquest sentit, hem de felicitar La Cúpula per un esforç que, per cert, posiciona l'editorial i l'obra molt favorablement de cara als propers Premis ComiCat.

Qüestions culturals i industrials a banda, "Wilson" confirma que la fertilitat creativa de Daniel Clowes està lluny d'esgotar-se. Resulta sensacional veure com, des de les bases que va deixar fixades

amb "Ghost World", ha anat refinant el seu estil fins aconseguir treure-li tot el partit. Una vegada més, trobe que les seves obres evolucionen cap a un punt on eventualment confluirien, formalment i temàtica, autors com Seth o Chris Ware. Aquella melangia de viure, aquell pessimisme existencial, aquell humor negre que serveix d'escapatòria, són elements comuns que potser ens servirien per parlar en perspectiva del sentiment de la seva generació. Formalment, en comparació amb l'anterior "Ice Haven", trobem un Clowes més contingut en la seva narració gràfica. De fet, l'únic efecte remarcable dins una concepció clàssica del còmic és la variació de l'estil de més a menys caricaturesc per marcar el to de cada pàgina.

Aquesta contenció aconsegueix l'objectiu de provocar en el lector tota mena de sensacions minimitzant el risc de perdre's en l'esteticisme, cosa que em sembla un encert. Igualment, el guió, que parteix d'una estructura fragmentària però lineal, segueix també aquests criteris de moderació en les formes. Cada pàgina correspon a un episodi com si d'un lliurament dominical d'una tira de premsa es tractés, de manera que es convida el lector a imaginar no només el temps entre les vinyetes, com diria Scott McCloud, sinó les escenes entre les escenes. És així com, de la mà de Daniel Clowes, l'exploració d'un llenguatge propi per la novel·la gràfica segueix obrint-se camí. I aquesta vegada, sembla com si es volgués consolidar allò que es té i, en certa mesura, fer-ho assequible al gran públic. El fons de la qüestió, en tot cas, ho mereix.

Si bé no diria que el tema de "Wilson" siga ben bé original, la intel·ligència amb que està plantejat i la mestria amb que es desenvolupa sí que són dignes d'elogi. Per exemple, m'ha semblat molt interessant la subjectivitat del punt de vista i com aquesta queda trencada quan el protagonista interactua amb d'altres personatges que el deixen en evidència. Bàsicament podem dir que la vida del primer és un nyap fruit d'un ambient on predomina la deshumanització, i la història que hi trobarem és la d'un supervivent en un món en ruïnes. Sí, és un poc dur. De fet, no deixa de recordar-me una reflexió de Michael Moore en "Capitalism, a love story", on recorda els dies feliços quan era menut i la seva ciutat era farcida d'obres de classe mitjana, i ho compara amb la desfeta d'una societat abocada als valors del capitalisme més salvatge, al consumisme, l'egoisme i la mesquineria moral.

En honor a la veritat, i com ja he reconegut altres vegades, he de dir que tinc una especial feblesa per Daniel Clowes. Amb ell em vaig convertir definitivament a la fe de la novel·la gràfica i encara em sorprèn la simpatia íntima que puc arribar a sentir amb les seves obres. Tot i això, no puc deixar de recomanar la lectura de "Wilson", una obra contundent, sucosa i absorbent que, com sol dir-se, no us deixarà indiferents. I per cert, esperem que la cosa vaja bé i aquesta mena de luxes deixen de ser excepcionals en la nostra llengua.

Marc Pastor i Sanz (Per Tutatis!)

## Notícies (AVÍS)

A partir d'aquest lliurament el Butlletí ComiCat deixarà d'incloure notícies. Si voleu estar al corrent de tota l'actualitat, els concursos, les exposicions i tot el que ocorre al voltant del còmic en català, us convidem a seguir el nostre web:

www.comicat.cat

## Articles

## El còmic en l'era digital (1)

En els darrers anys el món del còmic s'ha enriquit amb l'avanç de la cultura digital. Les possibilitats d'informació, de conèixer les opinions de professionals o de aficionats, l'oportunitat de mostrar la pròpia obra o d'altres,... ha crescut de manera destacada gràcies a Internet.

El que anomenen intercanvi d'arxius en la xarxa es un fenomen cada vegada més important. Alguns mitjans es fan ressò de que hi han experts que asseguren que el 80% del que s'ha editat en els últims 70 anys estan disponibles a la xarxa per poder-se descarregar o veure. És una xifra exagerada. Estudiosos del món del llibre francès com le Motif parlen de una quantitat molt més reduïda d'arxius disponibles de còmic en francès en relació a la seva oferta en paper. Altra cosa és el volum que comporta, ja que s'hi poden trobar les series més demanades i conegudes. Els formats d'aquets arxius segons le Motif són en un 36% en pdf i en un 63% associats al format imatge (jpg). Per llegir els arxius en format imatge, hi han les extensions cbr o cbz que només necessiten un petit programa gratuït per fer de visor dels còmics.

Els arxius digitals disponibles implica que hi ha moltes persones disposades a donar el seu temps escanejant i posant en xarxa còmics que tenen al seu abast. Alguns de manera discreta, altres molt interessats en fer present el seu pseudònim en una mena de cursa per veure qui posa més material en circulació. Tota aquesta obra d'accés gratuït incompleix la norma bàsica que és pagar als autors o als propietaris dels drets intel·lectuals per la seva feina. El comentari positiu, és que aquests arxius permeten conèixer sovint obra fora de catàleg (a França calculen que representa un 31% de l'oferta digital) també historietes publicades fa molts anys que no estan a l'abast del públic d'altra manera.

Una bona mesura seria que fos l'administració pública, mitjançant les biblioteques digitals o el que ha de ser el futur museu del còmic, qui posés en xarxa tota aquesta cultura popular i retribuís als posseïdors dels seus drets en cas de que fos necessari. L'administració (Arca,...) o Google (Biblioteca de Catalunya) ja posen a l'abast digitalment algunes de les publicacions històriques catalanes, es només qüestió d'ampliar el ventall. Aquestes col·leccions tenen per si mateixes un valor històric o inclús nostàlgic depenent de la generació a la que pertanyem, el que és clar que moltes d'elles també destaquen per la seva qualitat.

Un exemple interessant que ens en parla Osona Web 2.0 és Digital Comic Museum. És una web dedicada al còmic USA antic en que es pot baixar de forma gratuïta, còmics de domini públic. Tots els arxius han estat buscats a mà per l'equip de professionals que hi ha per darrere d'aquesta web, assegurant que tots ells estan lliures de copyright.

Jordi Riera



## Novetats

## Edicions Glénat

## CINTURÓ NEGRE 11

Naoki Urasawa

En el combat d'exhibició que se celebra durant el casament de l'excampiona del món, la Jodie, la Ginger derrota amb un ippon seoi la Christine Adams, l'esperança del món del judo canadenc. A l'hora de marxar del Canadà, però, li confessa a la Jodie que vol deixar el judo.



## CINTURÓ NEGRE 12

Naoki Urasawa

Comença el torneig de judo femení per equips Copa Ajsai. La Fujiko fa un gran paper per a la Universitat Mitsuba. L'equip passa a semifinals havent necessitat només l'ajuda de la Ginger en un sol combat; arriba el moment d'enfrontar-se a la Seishin Jogakukan de la Sayaka.

## BLEACH 31

Tite Kubo

L'Ulquiorra anuncia la mort de la Rukia. Quan l'Ichigo descobreix que també és el responsable d'haver-se endut l'Orihime al Món Buit, el desafia a un altre enfrontament. Però el dolor que li provoca l'impressionant "Cero" de l'Ulquiorra és desesperant. Per això, el pla d'atac pren una nova direcció!



## BLEACH 32

Tite Kubo

L'Ichigo i en Grimmjow s'encaren de nou! L'Orihime i la Nel creuen en la victòria de l'Ichigo i l'observen confiades... Però la baralla esdevé un enfrontament èpic que sacseja els fonaments de Las Noches! Què passarà quan l'aspecte de l'Ichigo, transformat en hollow per fer front al terrible Gran Rey Cero, atemoreixi l'Orihime?

## INU-YASHA 50

Rumiko Takahashi

El misteriós dimoni Shishinki apareix davant d'en Sesshōmaru per dir-li que coneix el secret de la Tenseiga! Quina terrible veritat descobrirem en el transcurs d'aquesta batalla?



## INU-YASHA 51

Rumiko Takahashi

Amb l'objectiu d'esbrinar d'una vegada per totes qui és el veritable hereu de la Tessaiga, en Sesshōmaru repta l'Inu-yasha a un combat a mort! Era un enfrontament predestinat entre els dos germans però... com acabarà?!

## NARUTO 42

Masashi Kishimoto

La veritable identitat d'en Pain, considerat tot un déu, es manifesta a través de sis guerrers que controlen el rinnegan. A en Jiraiya li sembla entreveure les faccions d'en Yahiko, un dels seus antics deixebles, en un d'ells. Podrà arribar a la resposta definitiva!? D'altra banda, en Sasuke es retroba fi-





nalment amb l'Itachi. Comença l'impressionant cara a cara dels dos germans.

### KIMAGURE ORANGE ROAD 9

Izumi Matsumoto

En Kyôsuke, ferit, és ingressat a l'hospital i amb prou feines es pot moure. En un moment, sucumbeix a la temptació d'usar els poders per acostar-se un objecte... amb tan mala sort que la Hikaru el pesca! En Kyôsuke sap el que això significa: una altra mudança, una altra escola. Ara sí que l'ha feta bona! Com s'ho farà per esquivar les conseqüències d'aquesta rel·liscada!?



### LOVE HINA 13

Ken Akamatsu

La Motoko s'està preparant pels exàmens d'accés a la Tòdai, però li costa molt concentrar-se veient com festeja la parelleta formada per la Narusegawa i l'Urashima. Per què serà...?

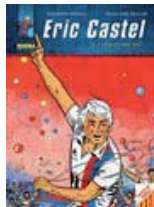


## Norma Editorial

### ERIC CASTEL 8. La gran decisió

Reding / Hugues

Hi ha moments en la vida d'un jugador professional de futbol en els que s'han de prendre decisions dures, complicades... d'aquelles que no agraden a tothom. Quan Eric decideix anar-se'n al PSG, la seva vida dona un bolc. Continuaran sent-li fi eles, els Júnior?



### YAKARI 3

Job / Derib

En aquest volum, Yakari i el seu inseparable cavall deuran enfrontar-se al temible ós que està aterrant tota la regió. A més a més, Fill del Tro haurà de superar unes duríssimes proves de les quals només els cavalls més valents salven la vida. Creat per Job i Derib, Yakari és el còmic ideal per als més petits. Ple d'aventures i diversió, també els ensenyarà a respectar i cuidar el medi ambient.



### MOUSE GUARD 2. Hivern 1152

David Petersen

Després de la frustrada revolta de Midnight, ha arribat l'hivern als territoris ratolins. La guàrdia encara s'està recuperant i planeja unir a tots els pobles ratolí per poder sobreviure al dur hivern i tenir un futur pròsper. Per fer-ho, Gwendolyn ha manat a Saxon, Kenzie, Lieam i l'ancià Celanawe a missió diplomàtica. Però el camí en aquesta època és traïdorenc i els nostres herois es veuran separats i perseguits per ferotges criatures dels boscos.



## Astiberri

### EL LLIBRE DELS CONILLET'S SUÏCIDES

Andy Riley

Encara que mai arribem a conèixer-ne els motius, a vegades, els conillets decideixen que estan farts d'aquest món i no volen conti-



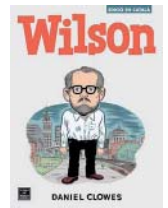
nuar vivint. El llibre dels conillets suïcides ens mostra més de cent d'aquests éssers petits, peluts i suaus, i les diferents maneres, si l'una estrafolària l'altra encara més, que trien per abandonar-lo.

## La Cúpula

WILSON

Daniel Clowes

Wilson és un misantrop de mitjana edat que per defugir la seva solitud enceta converses unilaterals amb desconeguts en cafeteries o enmig del carrer. Wilson és un infeliç ressentit que troba sospitosa l'aparent felicitat de la gent que l'envolta. Wilson és un home odiós amb un gran cor. Un solter trist i solitari. Un pare i marit devot. Un idiota. Un sociòpata. Un fantasma il·lús. Una flor delicada. Wilson és el retrat de la part fosca de l'home contemporani.



## Random House Mondadori

ARRÒS COVAT

Juanjo Saez

En Xavi és un jove dissenyador, cool i exitós, que viu amb la seva xicota de tota la vida, la Sonia. Ell creu que és feliç i que està completament enamorat de la seva noia, però darrerament no deixa de mirar-ne d'altres, en especial a la Llum, que es converteix en el seu objecte del desitg. La seva amistat amb la Llum provocarà una crisi de parella que el portarà a replantejar-se la seva vida tant a nivell sentimental com professional. En Xavi ja ha complert els trenta anys i té una amarga sensació de que se li està covant l'arròs... Serà capaç de superar la crisi i fer-li front?



### Sobre el Butlletí de ComiCat

ComiCat és un bloc sobre còmics en català realitzat per un grup de blocaris amants del còmic. Volem compartir i difondre la nostra afició i potenciar, especialment, els còmics en català (tant la producció pròpia com la traducció d'obres estrangeres) així com donar ressò a l'activitat que en aquest àmbit es desenvolupa en les terres de parla catalana.

ComiCat som Javier del Campo de *fonamental*, Jaume Salvà de *Nou Llunari*, Marc Pastor de *Per Tutatis!*, Emili Samper [Nightwing80] de *Meo Quidem Animo*, Utrescu de *Coses de l'Utrescu*, Jordi Riera de *Catàleg de Còmic en Català*, Àlex Solà d'*El tentacle*.

Aquest butlletí té l'objectiu de potenciar aquesta tasca de difusió del còmic en la nostra llengua amb un recull trimestral d'informació, novetats, articles i ressenyes. Per això, permetem la seva lliure difusió i demanem el vostre recolzament.

El Butlletí de ComiCat es publica sota Llicència Creative Commons Reconeixement - No comercial - Compartir Igual 3.0. Això vol dir que sou lliures de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra i fer-ne obres derivades, amb les condicions següents: reconèixer l'autoria, no fer un ús comercial i compartir sota la mateixa llicència.

Podeu contactar amb nosaltres a [atacomic@gmail.com](mailto:atacomic@gmail.com)